

Toulání přírodou i historií Kabátova kopce

Text a foto: Jan Moravec

Krnov je městem obklopeným kopci. Častým cílem vycházek je Cvilín s poutním areálem, známý je také nevysoký Bezručův vrch nad nádražím s pomníkem básníka či trochu vzdálenější Ježník neboli Vyhlídka s obnovenou rozhlednou. Před sto lety patřil mezi oblíbená vycházková místa i Kabátův kopec, místními zvaný podle výletního Matznerova hostince (Matznerhöhe) Macnerka. Po více jak půlstoletí zapomnění se jeho sláva pomalu vrací. Hostinec zde již nenajdeme, zato však řadu přírodních zajímavostí, nenápadné stopy připomínající pohnutou historii těchto míst, zajímavé výhledy... a nově také naučnou stezku.

▲
Kabátův kopec
od západu

Kabátův kopec leží 3 kilometry severozápadně od centra Krnova. Se svými 400 metry nad mořem nepatří zrovna mezi velikány, vzhledem k izolované poloze je však poměrně

nápadný. Podle starých map a leteckých snímků byl jeho vrchol (respektive vrcholy) vždy zalesněn, zatímco na úbočí se rozkládaly pastviny a pole. Zda se stal cílem vycházek poté, co na jeho vrcholu majitel zdejších pozemků Alois Matzner vybudoval někdy v 80. letech 19. století hostinec, nebo zde byl naopak hostinec postaven proto, že šlo o hojně navštěvované místo, netuším. Jisté je, že ještě dnes vzpomínají pamětníci, kteří přečkali dějinné zvraty 20. století, na bujaré zábavy, které se zde konaly. S jedním z nich jsem měl tu čest se při otvírání naučné stezky potkat...

SPOLEČNOST NET4GAS

je spolehlivým a bezpečným provozovatelem přepravní soustavy pro zemní plyn v České republice a rozvíjí odpovědnou politiku ochrany životního prostředí s ohledem na současné a budoucí generace. Od toho se odvíjí nejen její odpovědné podnikání, ale také dlouhodobá strategie firemní filantropie realizovaná v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě. Je dlouholetým generálním partnerem Českého svazu ochránců přírody, se kterým se podílí na zpřístupnění přírodně cenných lokalit veřejnosti, a také celostátních přírodovědných soutěží Zlatý list a Ekologická olympiáda, které pořádá Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Více informací o programu a zpřístupněných lokalitách najdete na www.blizprirode.cz.

Historie hostince skončila v bouřlivých letech na konci 2. světové války a dnes ho připomínají jen nepatrné terénní stopy. Na podlouhlé zarovnané plošině pod vrcholem prý stával kulečník, sousední částečně do skály zasekaná prohlubeň byla údajně jeho sklepem. Nejviditelnější „památkou“ je krásné lipové stromořadí dodnes na vrchol vedoucí. Jak hostinec vypadal, připomíná historická fotografie na jednom ze zastavení nové naučné stezky.

Po válce čekal Kabátův kopec úplně jiný osud – stal se vojenským cvičištem. Zejména pak po roce 1968, kdy využíval Kabátův kopec 77. gardový tankový pluk Sovětské armády, dislokovaný v Krnově, jako tankovou a pěchotní střelnici (unikátní fotografie

Josefa Kuníka z Krnova z let 1968 a 1969 můžete také spatřit na jedné z tabulí naučné stezky).

Zda zákopy, dodnes na některých místech viditelné, jsou památkou na éru vojenských cvičení, či ještě na doby válečné, v tom se pamětníci

V rámci zpřístupňování lokality bylo osazeno i pět vkusných laviček; tato je na samém vrcholu kopce

Kopec dodnes křížují vojenské zákopy

- ▲ U jedné z informačních tabulí naučné stezky
- ▼ Na prvním rozcestí doleva! Ale půjdete-li rovně, najdete naučnou stezku také, jen vynecháte několik zastavení... (v pozadí západní vrchol Kabátova kopce)

neshodují (každopádně na leteckých snímcích z 1. poloviny 50. let je vidět, že okolí kopce je zákopy zcela rozbrázděné). Výsledkem téměř půlstoletého působení vojsk je však především celkový ráz zdejší krajiny – typická „vojenská“ mozaika bezlesí, křovin, soliterních stromů a malých lesíků.

Vojáci zde byli do roku 1990. Poté bylo vojenské cvičiště zrušeno a po letech otevřeno veřejnosti. Opět se tu začali objevovat výletníci, a také přírodovědci. Čtenáře tohoto časopisu jistě nepřekvapí, že působením armády se na Kabátově kopci vytvořily ideální podmínky pro mnoho vzácných druhů rostlin i živočichů; na stránkách Naší přírody se o významu vojenských prostorů pro ochranu přírody psalo již několikrát a tématu byla věnována i předložská konference. S mnohými ze zdejších vzácných i běžnějších druhů motýlů, ptáků, plazů, obojživelníků či rostlin vás seznámí právě naučná stezka, vybudovaná na podzim letošního roku v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě základní organizací Českého svazu ochránců přírody Levrekův ostrov.

Ochránci přírody z „Levrekova ostrova“ se však pohybují po lokalitě již od roku 1999. Ve spolupráci s městem Krnov coby vlastníkem nelesních pozemků na Kabátově kopci zde zajišťují redukci náletových dřevin a mozaikovou seč. Je tak šance, že všechny tyto druhy zde budou nadále při troše štěstí k vidění i v terénu a nejen na fotografiích. Snem, prezentovaným i na naučné stezce, je zavést zde pastvu velkých býložravců; třeba se někdy podaří.

Mimochodem, některé z devíti tabulí naučné stezky skrývají překvapení; stojí tedy za to prohlédnout si je i ze zadní strany. ■